

ใบความรู้ (สำหรับครู) ที่ ๒ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เศรษฐศาสตร์กับการดำรงชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑. เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

ชีวิตประจำวันของคนเรา แต่ละคนนั้น เริ่มต้นและจบลง ด้วยปัญหาเศรษฐกิจ เช่น เข้ากินอะไรดี / ต้องทำอะไร / วันนีจะไปไหน / ไปโดยรถอะไร / ใส่ชุดไหน

เราต้องคิดและตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด ดังนั้น เศรษฐศาสตร์ มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์

๒. ความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์

วิชาเศรษฐศาสตร์ (Economics) คือ “วิชาที่ว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพสูงสุด”

การตัดสินใจบางครั้งต้องใช้เวลานั่งและเร่งรีบ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยคำนึงว่า “คุ้ม” หรือไม่

๓. ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์

๑. เป็นเครื่องมือใช้แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ

๒. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น

- เลือกซื้อสินค้า ช่วยตัดสินใจ

- ควบคุมค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

๓. เกิดความรู้และความเข้าใจในปัญหา

๔. ทำนายหรือคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๕. กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ทั้งในระดับภาคีรัฐบาลและธุรกิจเอกชน

๖. ประชาชนทำความเข้าใจต่อเรื่องราวเศรษฐกิจของประเทศ

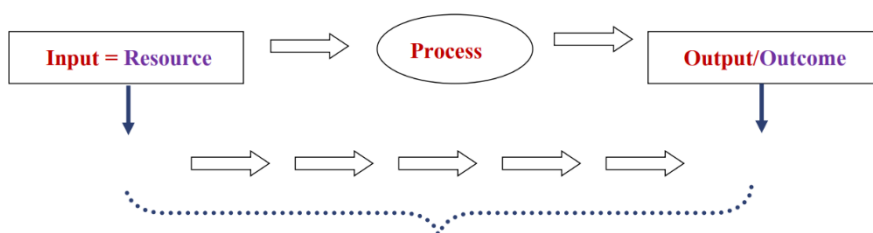
๗. นักธุรกิจและนักบริหาร ใช้ความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องราวทางเศรษฐศาสตร์

ที่ถูกต้องและมากพอ ทำให้สามารถตัดสินใจและดำเนินธุรกิจไปในแนวทางที่ถูกต้อง

๔. มูลฐานที่ทำให้เกิดวิชาเศรษฐศาสตร์

เพราะทรัพยากรที่มีอยู่มีจำนวนน้อย หรือ **ขาดแคลน** เมื่อเทียบกับความต้องการของมนุษย์ แนวคิดเพื่อศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์จึงเกิดขึ้น

หลักการ คือ หลักการเศรษฐศาสตร์ จะเลือกแนวทางในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

เรียกว่าใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ปัจจัยการผลิตทางเศรษฐศาสตร์

๑. ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ

๒. แรงงาน (Labor) แรงงานสัตว์ทุกชนิดไม่ถือว่าเป็นแรงงาน แต่จะเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการผลิต โดยถือว่าเป็นปัจจัยทุน

๓. ทุน (Capital) หมายถึง ปัจจัยที่เกื้อกูลหรือช่วยเหลือในการผลิต

๔. ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เป็นผู้รวบรวมปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เพื่อทำการผลิต

๖. ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์

ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์อาจอยู่ในรูปแบบของตัวเงิน หรือไม่ก็ได้
ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิตแต่ละประเภทมีดังนี้

ที่ดิน	=	ค่าเช่า
แรงงาน	=	ค่าจ้าง
ทุน	=	ดอกเบี้ย
ผู้ประกอบการ	=	กำไร

๗. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (The Basic Economic Problems)

“จะจัดสรรทรัพยากรอย่างไร จึงตอบสนองความต้องการของมนุษย์ให้ได้มากที่สุด” นี้คือปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย

- * ปัญหาจะผลิตอะไร (What goods to be produced)
- * ปัญหาจะผลิตอย่างไร (How to produced)
- * ปัญหาว่าจะผลิตเพื่อใคร (For Whom)

๘. แนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

๑. เศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือเสรีนิยม = กลไกราคาเป็นผู้กำหนด

๒. เศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ = กลไกรัฐจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

๓. เศรษฐกิจแบบผสม = ใช้ทั้งกลไกราคาและกลไกรัฐร่วมกันไป

๙. ประเภทของระบบเศรษฐกิจ

แบ่งได้ ๓ ประเภท

๑. แบบทุนนิยม

๒. แบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์

๓. แบบผสม

* ทั้งสามระบบเศรษฐกิจต่างประสบปัญหาพื้นฐานเศรษฐกิจเหมือนกัน

(ผลิตอะไร อย่างไร เพื่อใคร) แล้วแต่ระบบจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร

๑๐. ระดับของการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์

สามารถแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น ๒ ระดับ คือ

เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) ศึกษาลักษณะและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วย

เศรษฐกิจย่อย ในระบบเศรษฐกิจใหญ่ เช่น หน่วยผลิต หน่วยธุรกิจ ผู้ผลิต ผู้บริโภค ปัจจัยการผลิต

ตัวอย่างทฤษฎี ทฤษฎีผู้บริโภค ทฤษฎีผู้ผลิต ทฤษฎีราคา

เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) ศึกษาภาวะเศรษฐกิจโดยรวมทั้งระบบเศรษฐกิจ การบริโภค การออม การลงทุนของประชาชน การจ้างงาน ภาวะการเงินการคลังของประเทศ

หัวข้อที่ศึกษาเศรษฐศาสตร์มหภาค เช่น รายได้ประชาชาติ ระดับราคาสินค้า ระดับการจ้างงาน การหารายได้และรายจ่ายของรัฐบาล ฯลฯ

๑๑. ต้นทุนค่าเสียโอกาส

คือ ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการที่เราต้องเสียสละกิจกรรมหรือบางสิ่งบางอย่างออกไป เมื่อเราต้องเลือกทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งแทน เราเรียกว่า **การเกิดต้นทุนค่าเสียโอกาส**